

УДК 354;342

DOI: 10.33990/2070-4038.27.2021.239229

Медуна Богдана Любомирівна

*здобувач Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

ORCID: 0000-0001-7275-8353

e-mail: bohdanameduna@gmail.com

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Досліджено зміст категорії “конституційний процес” правового механізму публічного управління. Особливу увагу приділено дослідженню сучасного розуміння публічності конституційного процесу в державницько-управлінських відносинах, а також правовому підґрунтю розбудови суб’єкт-об’єктної взаємодії. Визначено можливі напрями забезпечення публічності конституційного процесу в сучасній Україні.

Ключові слова: конституційний процес; правовий механізм; публічність; механізми публічного управління; управлінські відносини; державне регулювання.

Постановка проблеми. Конституційна криза осені 2020 р. яскраво продемонструвала важливість розуміння суспільством змісту конституційних процесів, публічності процедур і передумов прийняття рішень, їх наслідки для державотворення в Україні. Особлива увага громадськості та експертів була прикута до легітимності прийняття Конституційним судом України рішень, а також обсягу компетенцій інших органів влади – Президента України, Верховної Ради України, НАБУ, НАЗК, інших посадовців, міжнародних партнерів тощо, і реакції на це рішення та наслідків для держави.

Актуальність проблеми обумовлена важливістю питання публічності, прозорості, відкритості гласності та підзвітності діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в реалізації публічної політики, доступності та відкритості інформації для громадян України. Необхідно вказати на суперечливе ставлення українського суспільства до реформування публічного управління та низький ступінь суспільної підтримки, який зростає лише зі збільшенням відкритості та прозорості роботи органів владних повноважень. Конституційні зміни мають бути засобом вирішення політико-правових конфліктів, повинні гарантувати забезпечення громадянської злагоди і консенсусу у суспільстві, адже саме шляхом конституційних змін відбувається коригування форм і методів діяльності органів державної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику формування відкритості влади досліджували такі науковці, як: А. Буханевич, Е. Афонін, О. Бабінова, І. Василенко, Ю. Габермас, Н. Гудима, Д. Гунін, І. Жаровська, В. Мельниченко, І. Ібрагімова, В. Комаровський, С. Телешун, Є. Тихомирова, М. Кейзеров, Г. Філіппов, В. Тененбаум, Ф. Бурлацький, І. Фарбер, М. Байтін та інші.

Проблеми сучасного конституційного процесу та його реформування досліджували такі вчені, як: В. Бакуменко, М. Баймуратов, О. Батанов, В. Баштанник, Д. Белов, І. Грицяк, М. Козюбра, А. Колодій, В. Копейчиков, Є. Кубко, В. Лемак, В. Погорілко, Л. Прокопенко, В. Тацій, О. Сушинський, Ю. Шемшученко, Л. Юзьков та інші. Напрями реформування державного управління вивчали: М. Білинська, Л. Гаєвська, Ю. Кальниш, С. Кравченко, М. Лахижа, О. Руденко, Ю. Шаров, І. Хожило та інші.

Проблематику правових перетворень на шляху інтеграції України до Європейського Союзу (далі – ЄС) та міжнародно-правових аспектів розвитку правового механізму реалізації конституційного процесу відображено у наукових роботах таких правників, як: О. Вишняков, Ю. Волошин, М. Дамірлі, В. Денисов, О. Кресін, Л. Луць, П. Мартиненко, Р. Петров та інші.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вирішення проблем публічності, прозорості, відкритості та гласності органів державної влади є одним із ключових напрямів у процесі подальшого утвердження демократичних принципів діяльності держави в умовах конституційного процесу та реформування в Україні. Необхідною умовою правового забезпечення конституційних прав громадян на публічність та їх участь в управлінні державними справами є прозорість, відкритість та гласність органів державної влади. Не зважаючи на певну дослідженість проблематики публічності органів державної влади, розуміння правового механізму публічного управління, велику кількість публіцистичних виступів щодо конституційного процесу з різних поглядів, відомо, що досі відсутнє комплексне дослідження правового механізму державного регулювання та забезпечення публічності конституційного процесу в Україні.

Виклад основного матеріалу. Нині в науковому державницько-управлінському дискурсі єдине стає трактування терміна “конституційний процес” є відсутнім. Є позиції певних авторів та наукових шкіл. З огляду на це, В. Колюх пише, що конституційний процес доцільно визначати у “широкому” і “вузькому” сенсі. Конституційний процес у широкому сенсі – це вся сукупність дій суб’єктів політики щодо створення та зміни конституцій у конкретній країні та у світі загалом. Конституційний процес у “вузькому” сенсі – це діяльність щодо прийняття першої чи нової або зміни чинної конституції держави. Конституційний процес у “широкому” сенсі є неперервним, у “вузькому” сенсі – циклічним (триває від ініціювання конкретних конституційних змін до введення їх у дію). У будь-якому сенсі конституційний процес є складовою політичного процесу (у “широкому” сенсі) і водночас його різновидом [1].

Згідно із дефініцією, яку пропонує науковець І. Куян, конституційний процес – це юридичний процес, важливий елемент системи конституційного права, який є засобом вироблення та формою реалізації закріплених у конституційному праві моделей розвитку держави і суспільства в реальні правовідносини на підставі відповідних процедур, що забезпечує досягнення юридично значущого результату – конституційного ідеалу [2]. Зрозуміло, ця позиція є більше правовою, аніж управлінською. З іншого боку, оскільки дослідження проблематики розуміння правового механізму публічного управління, зокрема публічності конституційного процесу, перебуває у площині перетину правової та державницько-управлінської галузей, ця позиція має враховуватися.

Дослідники Ю. Баскакова, П. Качанова, О. Руденко та Г. Усатий, досліджуючи реформи в Україні, визначили конституційний процес як встановлений нормами конституційного права порядок здійснення його суб'єктами діяльності зі створення, тлумачення та реалізації конституційно-правових та інших юридичних норм, спрямований на реалізацію матеріальних норм конституційного права в ході виконання цими суб'єктами своїх обов'язків і повноважень, здійснення окремими з них своїх прав і законних інтересів [3]. Сутність конституційного процесу, на думку авторів, проявляється у таких його рисах: одночасність виникнення і узгодженість дії процесуальних норм із матеріальними нормами, здійснення яких ці процесуальні норми забезпечують; відповідність законодавчого рівня процесуальних норм законодавчому рівню відповідних норм матеріального права; відсутність суперечностей із положеннями норм конституційного права; наявність імперативної складової процедурно-процесуального порядку реалізації конституційних прав і обов'язків; ґрунтування на принципах демократизму і законності, пріоритету прав і свобод громадян; системне спрямування, що забезпечує ефективну і оптимальну організацію конституційно-процесуального регулювання, його послідовність і строковість [4]. Відповідно, ми бачимо організаційно-правовий підхід до розуміння конституційного процесу.

Узагальнюючи та ґрунтуючись на дослідженнях правників та фахівців із публічного управління, в межах нашого дослідження визначатимемо конституційний процес як неперервний процес, сукупність дій суб'єктів політики (вповноважених суб'єктів органів влади, інституцій громадянського суспільства та суспільства загалом) щодо створення, зміни, тлумачення норм конституції або інших правових норм, відповідно до Конституції у встановленому порядку.

Відсутня єдність і у підходах до розуміння публічності конституційного процесу. Розглядаючи зміст категорії публічності в літературі, часто трапляється поєднання, а подекуди і підміна понять “публічність”, “гласність”, “відкритість”, “прозорість”. Можна зазначити, що ці поняття описують схожі явища, але все ж таки є відмінності.

Зміст понять “гласність”, “прозорість” і “відкритість” не є тотожними, немає єдиного підходу щодо їх тлумачення та однозначного визначення.

Нині в Україні відсутній єдиний закон, який би повною мірою регламентував публічність, відкритість і прозорість у діяльності органів публічної влади. Наприклад, зміст принципу прозорості розкритий у Законі України “Про державну службу”, він тлумачиться як відкритість інформації про діяльність державного службовця, окрім випадків, визначених Конституцією та законами України [5].

Вітчизняний дослідник А. Буханевич у своїй праці “Забезпечення принципів відкритості та прозорості при налагодженні діалогу між владою та громадськістю” визначає відкритість як необхідний складовий елемент прозорості влади. На його думку, відкритість, насамперед, характеризує зрозумілість цілей влади та функцій для громадян, а, відповідно до цього, і її функціональну можливість – реалізацію інтересів громадян та їх вплив на неї. Відкритість розкрито як певну форму доступу до інформації про діяльність місцевої влади, процедури прийняття та виконання державно управлінських рішень, а також можливість впливу на діяльність органів публічної влади – змогу використовувати та змінювати те, до чого існує доступ [6].

У Законі України “Про Конституційний суд України” визначено його відкритість (ст. 6). Передбачається, що розгляд справ на пленарних засіданнях Великої палати Конституційного Суду України (далі – Суд), Сенату Конституційного Суду здійснюється відкрито, за винятком закритої частини цих засідань, коли ухвалюється рішення, надається висновок, постановляється ухвала Суду. Закрите пленарне засідання допускається, якщо розгляд справи на відкритому пленарному засіданні може призвести до розголошення державної таємниці та (або) іншої інформації, що охороняється законом.

Осіб, які виявили бажання бути присутніми на відкритій частині пленарного засідання Великої палати, Сенату, допускають до приміщення Суду та до Зали засідань Суду в порядку, встановленому відповідним регламентом. Представники засобів масової інформації, акредитовані в Суді, можуть здійснювати відео- та фотофіксацію, вести аудіозапис відкритої частини пленарного засідання Великої палати, Сенату в порядку, встановленому відповідним регламентом [7].

Розглянемо, як співвідносяться між собою “гласність”, “відкритість”, “публічність”. В. Стретович вважає, що відкритість влади, як і суспільства, – це такий їхній стан, що найбільше проявляється за умови поєднання двох критично важливих компонентів для їх ефективного функціонування, а саме конкуренції та прозорості. Прозорість уможливує існування громадського контролю, а той, що є, – робить ефективнішим, а отже, підвищує відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, забезпечує зворотний зв’язок в обох напрямках: “громада – влада” і “влада – громада”, підвищує довіру останньої до влади, а тому прозорість є критичним елементом як для органів державної влади, так і для органів місцевого самоврядування та самоорганізації населення [8].

У праці Г. Міченер і К. Берш “Концептуалізація якості прозорості”: гласність, яка означає відкритість і максимальну публічність, значно збільшила популярність концепції прозорості і є її грубим еквівалентом. Доступна інформація є головним будівельним матеріалом демократії; прозорість розсіює непрозорість – перший притулок корупції, неефективності та некомпетентності [9].

У тлумачному словнику української мови “гласний” трактується як доступний для широкої громадськості, відкритий, публічний, привселюдний [10]. Це призводить до того, що поняття “відкритість”, “гласність”, “публічність” використовуються як тотожні, а тому не можуть вважатися прикладом досконалої нормотворчої техніки законодавця. Поширення саме такої практики закріплення принципів можна пояснити, зважаючи на думку В. Серьогіна, який вказує, що гласність у діяльності державних та муніципальних органів за західноєвропейською термінологією є “відкритим врядуванням” (“open government”) [11].

Конституція України не містить норми, яка б чітко закріплювала принцип відкритості, прозорості, гласності, проте він може бути виведений із низки конституційних норм (зокрема з положень ст. 57, ч. 1; ст. 84, ч. 2, 3; ст. 94, п. 7; ст. 129), які й становлять нормативну основу для визначення їх змісту і сутності в навчальній та науковій літературі [12].

На думку науковців, принцип публічності конституційного процесу має декілька аспектів. По-перше, – це гласність, вимога забезпечення інформованості суспільства про заплановані реформи, про хід їхньої реалізації на різних етапах, вільний доступ громадськості до інформації про зміст реформування, оцінки конституційних новацій, прогнозів вітчизняного та міжнародного експертного середовища. Адже така інформація не може бути в принципі державною таємницею. Другий аспект принципу публічності визначає роль конституційного процесу як засобу забезпечення публічних інтересів, – інтересів держави, народу, нації, що прямо корелюється із забезпеченням суверенітету в державі [13].

Говорячи про наповнення змісту публічності, звернемося до філософської концепції Г. Гегеля: “публічність – важливий формуючий засіб для державних інтересів... через публічність утверджується перш за все момент загальної обізнаності” [14]. Отже, досягнення проголошених Конституцією України принципів демократичної правової соціальної держави потребує покращень відносин між представниками влади та громадськості. Відповідальність держави перед громадянським суспільством є її головним обов’язком. Саме тому так важливі інформаційні відносини.

На нашу думку, принцип публічності полягає в обов’язку органів влади здійснювати свої функції і повноваження від імені держави у встановлений спосіб, за участі зацікавлених сторін, оприлюднюючи передбачену законом інформацію про свою діяльність, забезпечуючи процедури прийняття рішень, відомчого та громадського контролю. Відповідно, публічність конституційного процесу повинна містити три взаємопов’язаних принципи належного врядування – прозорість, відкритість,

та підзвітність. Це означає розуміння, усвідомлення суспільством цілей і наслідків процесів, доступ до інформації, яка необхідна для їх усвідомлення, можливість участі різних груп суспільства, інституцій громадянського суспільства, політичних партій тощо у процесі створення, зміни, тлумачення норм конституції або інших правових норм, відповідно до конституції у встановленому порядку, на різних його етапах. Саме так ми розглядатимемо публічність у контексті реалізації правового механізму забезпечення публічності конституційного процесу.

Загострення конституційної кризи, протиріччя між Офісом Президента та Конституційним Судом України свідчить про необхідність швидких та радикальних змін, таких як внесення змін до Основного Закону, чи розробки та прийняття нової Конституції.

Конституційна реформа набуває особливого значення через інтеграцію України до Європейського Союзу та необхідність врахування досвіду конституційного процесу у країнах-членах ЄС. Насправді редакція тексту Конституції України, прийнятої на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. не може більше використовуватися, а відповідні зміни до Конституції забезпечать правову основу для схвалення низки законодавчих актів, необхідних для реалізації реформ. Створення нових “антикорупційних” інституцій, реформа з децентралізації влади, реформування адміністративно-територіального устрою тощо вимагають чіткого визначення розподілу повноважень між виконавчими органами влади і органами місцевого самоврядування, а також недопущення дублювання їх повноважень та функцій, оскільки це може призвести до зміни конституційно визначеного механізму здійснення державної влади її окремими органами або вплинути на обсяг їхніх конституційних повноважень [15].

Для мети нашого дослідження важливо визначити зміст правового механізму державного регулювання та забезпечення публічності конституційного процесу в Україні. Науковці визначають механізм публічного адміністрування так: “система, яка забезпечує практичну реалізацію публічного адміністрування та досягнення визначених цілей, яка має свою структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об’єкт управління з відповідним правовим та інформаційним забезпеченням” [16]. В Енциклопедії державного управління правові механізми визначені як комплекси взаємопов’язаних юридичних засобів, які об’єктивовані на нормативному рівні, необхідні та достатні для досягнення певної мети. Сутнісною властивістю та системоутворюючим чинником правового механізму в державному управлінні є його зв’язок із конкретною метою або сукупністю цілей. За цією ознакою правовий механізм можна визначити як юридичну технологію, призначену для реалізації правомірних інтересів суб’єктів права. Іншою необхідною властивістю правового механізму є його системне спрямування, що передбачає не довільне поєднання різних юридичних феноменів, а упорядковану, взаємопов’язану сталу сукупність правових інструментів, які в цілісності утворюють довершену

інструментальну структуру. Як і будь-який інший управлінський процес, правове регулювання спрямоване на досягнення своєї мети – якісного впорядкування суспільних відносин. Механізм правового регулювання відіграє роль своєрідного юридичного “мосту”, що поєднує інтереси суб’єктів із практикою їх реалізації, доводить процес державного управління до логічного результату [17].

Отже, правовий механізм державного регулювання та забезпечення публічності конституційного процесу в Україні можна визначити як комплекс взаємопов’язаних юридичних засобів, необхідних і достатніх для розуміння та усвідомлення суспільством цілей і наслідків конституційних процесів, доступу до інформації, яка необхідна для їх усвідомлення, можливості участі вповноважених суб’єктів, різних груп суспільства, інституцій громадянського суспільства, політичних партій тощо у процесі створення, зміни, тлумачення конституційних норм або інших правових норм, відповідно до Конституції у встановленому порядку, на різних його етапах.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Нині триває становлення методології публічного управління щодо змістовного наповнення правового механізму державного регулювання та забезпечення публічності конституційного процесу в Україні. Законодавець не дає однозначного визначення термінів: “публічність”, “прозорість”, “відкритість” та “гласність”, тому вживання цих термінів часто зводять до одного розуміння – як доступ до певної інформації. Насправді ці поняття хоч і взаємно узгоджуються, проте є значно ширшими і важливість їх чіткого визначення необхідна, насамперед, для забезпечення основоположних прав людини та громадянина, а також є потрібними для ведення діалогу та співпраці між суб’єктами владних повноважень і громадськістю для ефективного управління державою.

Визначено, що публічність у контексті реалізації правового механізму забезпечення публічності конституційного процесу забезпечується через розуміння, усвідомлення суспільством цілей та наслідків процесів, доступ до інформації, яка необхідна для їх усвідомлення, можливість участі різних груп суспільства, інституцій громадянського суспільства, політичних партій тощо у процесі створення, зміни, тлумачення норм конституції або інших правових норм, відповідно до конституції у встановленому порядку, на різних його етапах.

До перспективи подальших розвідок у цьому напрямку можна зарахувати становлення методології підходів до розуміння категорії “публічність” у публічно-управлінських відносинах, визначення складових, етапів та суб’єктів конституційного процесу в Україні, особливостей його здійснення, правового забезпечення всіх етапів.

Список використаної літератури

1. Колюх В. В. Конституційний процес як різновид політичного процесу // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. 2015. Вип. 1 (119). С. 114—116. (Серія: Філософія. Політологія).

2. Куян І. Конституційний процес як засіб забезпечення суверенітету в Україні // Право України. 2014. № 7. С. 56.

3. Баскакова Ю. В., Качанова П. В., Руденко О. М., Усатий Г. О. Конституційний процес та особливості реалізації реформ в Україні : навч.-метод. матер. Київ : НАДУ, 2013. 88 с.

4. Там само.

5. Про державну службу : Закон України № 889-VIII від 10.12.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 05.03.2021).

6. Буханевич А. І. Забезпечення принципів відкритості та прозорості при налагодженні діалогу між владою та громадськістю // Державне управління: удосконалення та розвиток : ел. наук. фах. вид. 2010. № 3. URL : <http://www.dy.nauka.com.ua/?operation=1&iid=133> (дата звернення: 05.03.2021).

7. Про Конституційний Суд України : Закон України № 2136-VIII від 13.07.2017 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text> (дата звернення: 05.03.2021).

8. Стретович В. Забезпечення відкритості органів державної влади та місцевого самоврядування // Аспекти самоврядування. 2005. № 2. С. 13—17.

9. Michener G., Bersch K. Conceptualizing the Quality of Transparency // Public Administration Research and Theory. 2011. July. URL : <https://scholar.google.com.br/citations?user=wfy0JcAAAAJ&hl=en> (date of using: 05.03.2021).

10. Новий тлумачний словник української мови : у 3 т. Т. 1. / уклад. : В. Яременко, О. Сліпушко Київ : Аконт, 2008. 928 с.

11. Серьогін В. О. “Відкрите врядування” і захист приватності: у пошуках балансу // Державне будівництво та місцеве самоврядування. 2009. Вип. 17. С. 94—106.

12. Конституція України. Київ : Парлам. вид-во, 2014. 103 с.

13. Куян І. Конституційний процес...

14. Гегель Г. В. Ф. Философия права. Москва : Литература; Мир книги. 2009. 464 с.

15. Стратегія сталого розвитку “Україна – 2030”. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 05.03.2021).

16. Шатило О. А. Публічне адміністрування. Житомир : Кафедра менеджменту організацій і адміністрування ЖДТУ, 2014. 51 с.

17. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Київ : НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. кол. : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) [та ін.]. 692 с.

Статтю подано: 05.04.2021

Статтю схвалено: 14.06.2021

Meduna Bohdana Liubomyrivna

Applicant for the Ph.D. degree of the Department of Regional Management and Local Self-Government of the Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine
ORCID: 0000-0001-7275-8353
e-mail: bohdanameduna@gmail.com

LEGAL MECHANISM OF STATE REGULATION AND PROVISION OF PUBLICITY OF CONSTITUTIONAL PROCESS IN UKRAINE

Problem setting. The relevance of this problem is determined by the importance of the publicity, transparency, openness, and accountability of the activity of governmental bodies and local self-government bodies in the implementation of public policy, availability, and openness of information for the citizens of Ukraine. The controversial attitude of the Ukrainian society to the reformation of public administration and a low level of public support, which is growing while the openness and transparency of the authority power bodies are increasing, should be pointed out. Constitutional changes shall be the tool for settlement of political and legal conflicts, guarantee the provision of public agreement and consensus in the society, since through constitutional changes the adjustment of the forms and methods of the state authority bodies' activity is made.

Recent research and publications analysis. The problem of the formation of the authority's openness has been studied by such scientists as: A. Bukhanevych, E. Afonin, O. Babinova, I. Vasylenko, Yu. Habermas; the problems of the modern constitutional process and its reformation have been studied by such scientists as V. Bakumenko, L. Prokopenko, V. Tatsii, O. Sushynskyi, Yu. Shemshuchenko, and others.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. Although the problem of the publicity of the state authority bodies has been studied to some extent, there is the understanding of the mechanism of public administration and a great number of publications regarding the constitutional process from different points of view, we still have no complex research of the legal mechanism of the state regulation and provision of the publicity of the constitutional process in Ukraine.

Paper main body. According to the scientists, the principle of publicity of the constitutional process has several aspects. Firstly, it is the openness, that is the provision of information for the society about the planned reforms, the process of their implementation at different stages, free access of the public to the information about the content of reformation, assessment of constitutional innovations, and forecasts of the national and international expert community. For such information cannot be classified as a state secret. The second aspect of the

principle of publicity determines the role of the constitutional process as the tool for the promotion of public interests – the interests of the country, people and nation, which directly correlate with the provision of the country’s sovereignty. Thus, the publicity of the constitutional process must contain three interrelated principles of proper governance – transparency, openness and accountability. It means the understanding and awareness by the society of the aims and consequences of the processes, access to the information necessary for their understanding, the possibility of participation of different groups of the society, institutions of civil society, political parties, etc. in the process of the development, change and interpretation of the constitutional norms and other legal norms according to the constitution and under the set procedure at different stages.

The legal mechanism of state regulation and provision of the publicity of the constitutional process in Ukraine can be defined as the complex of interrelated legal means necessary and sufficient for the understanding and awareness by the society of the aims and consequences of the constitutional reforms, access to the information necessary for their understanding, the possibilities of participation of authorized subjects, different groups of the society, institutions of the civil society, political parties, etc. in the process of the development, change and interpretation of the constitutional norms or other legal norms according to the constitution and under the set procedure at different stages.

Conclusions of the research and prospects for further studies. The development of the methods of public administration regarding the content of the legal mechanism of the state regulation and provision of the publicity of the constitutional process in Ukraine are in the process of formation. The formation of the methods of approaches to the understanding of the category “publicity” in the public and governance relations, determination of the constituents, stages and subjects of the Constitutional process in Ukraine, special features of its implementation, and legal support of all stages can be added to the prospect of further research in this direction.

References

1. Koliukh, V. V. (2015). Konstytutsiyni protses yak riznovyd politychnoho protsesu. *Visnyk Kyivskoho nats. universytetu im. Tarasa Shevchenka*, Issue 1 (119), pp. 114-116 [in Ukrainian].
2. Kuian, I. (2014) Konstytutsiyni protses yak zasib zabezpechennia suverenitetu v Ukraini. *Pravo Ukrainy*, № 7, pp. 56 [in Ukrainian].
3. Baskakova, Yu. V., Kachanova, P. V., Rudenko, O. M., Usatyi, H. O. (2013). *Konstytutsiyni protses ta osoblyvosti realizatsii reform v Ukraini*. Kyiv: NADU. 88 p. [in Ukrainian].
4. Ibid.
5. Pro derzhavnu sluzhbu. № 889-VIII. (2015) [in Ukrainian].
6. Bukhanevych, A. I. (2010). Zabezpechennia pryntsyypiv vidkrytosti ta prozorosti pry nalahodzhenni dialohu mizh vladoiu ta hromadskistiu. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, № 3. URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?operation=1&iid=133> [in Ukrainian].

7. Pro Konstytutsiinyi Sud Ukrainy. № 2136-VIII. (2017) [in Ukrainian].
8. Stretovych, V. (2005). Zabezpechennia vidkrytosti orhaniv derzhavnoi vlady ta mistsevoho samovriaduvannia. *Aspekty samovriaduvannia*, № 2, pp. 13—17 [in Ukrainian].
9. Michener, G., Bersch, K. (2011). Conceptualizing the Quality of Transparency. *Public Administration Research and Theory*, July. URL : <https://scholar.google.com.br/citations?user=wfyA0JcAAAAJ&hl=en>.
10. Yaremenko, V., Slipushko O. (Eds.). (2008). *Novyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy*. (Vol. 1). Kyiv: Akonit. 928 p. [in Ukrainian].
11. Serohin, V. O. (2009). “Vidkryte vriaduvannia” i zakhyst pryvatnosti: u poshukakh balansu. *Derzh. bud-vo ta mists. samovriaduvannia*, Issue 17, pp. 94-106 [in Ukrainian].
12. Konstytutsiia Ukrainy. (2014). Kyiv: Parlam. vyd-vo. 103 p. [in Ukrainian].
13. Kuian I. (2015). Konstytutsiinyi protses...
14. Hehel, H. V. F. (2009). *Fylosofyia prava*. Moskva: Lyteratura: Myr knyhy. 464 p. [in Russian].
15. *Stratehiia staloho rozvytku “Ukraina – 2030”*. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> [in Ukrainian].
16. Shatylo, O. A. (2014). *Publichne administruvannia*. Zhytomyr: Kafedra menedzhmentu orhanizatsii i administruvannia ZhDTU. 51 p. [in Ukrainian].
17. Surmin, Yu. P., Nadolishnii, P. I. & Kovbasiuk, Yu. V. (Eds.). (2011). Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy. *Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia*. (Vol. 2: Metodolohiia derzhavnoho upravlinnia). Kyiv: NAPA. 692 p. [in Ukrainian].

Paper submitted: 05.04.2021

Paper accepted: 14.06.2021

Цитування: Медуна Б. Л. Правовий механізм державного регулювання та забезпечення публічності конституційного процесу в Україні // Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 1(27) / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2021. URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.27.2021.239229>).

Citation: Meduna, B. L. (2021). Pravovyi mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання ta zabezpechennia publichnosti konstytutsiinoho protsesu v Ukraini. *Democratic governance*, Issue 1(27). URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.27.2021.239229>).